

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ 100 Мажъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къыщегъэжъагъеу
къыдекъы

№ 34 (22723)

2023-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ

ГЪЭТХАПЭМ и 1

ОСЭ ГЭНЭФАГЪЭ ИИП

6 +
ти сайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихъытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээст

«Теклоныгъэм имэшлоку» пэгъоклыгъэх

Тарихь мэхъанэ зиэ ретро-мэшлоку гъэклэ-
рэклагъеу «Теклоныгъэклэ» зэджагъэхэр Мые-
кьюапэ имэшлокугъогу станции тигъуасэ кы-
теуцуагъ.

Аш елхыгъэ шэжь мэхъанэ зиэ юфхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м игъецэклэх ѹики ихэбээз-
гъеуу къулыкъухэм ялешхэ-
тетхэр, ветеранхэр, республикэм ихэбээ къулыкъухэм ѹики общественне организациехэм ялыхъохэр, юнармейцэхэр, Мые-
кьюапэ итворческэ купхэр, къелэеджаклохэр.

Адыгэим и Лышхъяэу Къум-
пил Мурат ыцлэклэ юфхъа-
бзэм къеклонлагъэхэм шүүфэс
гүшүйэхэмкээ закынтигъэзагь
АР-м и Лышхъяэрэ министрэх-
хэм я Кабинетрэ я Администра-
ция ишащээ Владимир Свеженец.
Аш къызыриуагъэм-
кээ. Хэгъэгу зэошхом ильэхъан
Адыгэир тидэхэм шхъафит
зашыжыгъээр ильэс 80 зэрэх-
хуягъэм итамыгъэу мы ма-
ффэр хъугъэ. Джаш фэдэу къе-
клохъирэ музейн зынэсигъэ
чылгэхэмкээ я 7-рэ шольыгъэу

Адыгэир зэрэхуулагъэр аш къы-
хигъэшыгъ.

— Сигуалэ мы чылгэл ныб-
жыкъэхэр бэу къызэрэшьиз-
рэугоигъэхэр, — **къыуагъ**
Владимир Свеженец. — Дээ-
патриотическэ пүнгүгээмкээ
музеу къэклиагъэм мэхъанэ-
шко и. Хэгъэгу зэошхом иль-
хъан советскэ дзэклолхэм, ти-
чылгэльхэм лыгъэу зэрхъя-
гъэр мыш къыреотыкы. Къы-
хээгъэшымэ сшюонгъу непи
хэушхъафыкыгъэ дээ опе-
рациеу Украянэм щыкорэм
тидэклолхэм лыхъужынгъэу
щызэрхъэрээр хэткээ зэрэш-
сэтхэгъэр. Тарихь мэхъанэ
зиэ мэшлокур мэфитло Адыгэ-
им щэлэфэ икъоу къэшүпплы-
хъан шъульэкъыт, аш гупши-
сэ гъэнэфагъэхэр зэрэшүүгъэ-
шьштхэм сицыхъэ тель.

(Икэух я 2-рэ нэклуб. ит).

«Теклоныгъэм имешюку» пэгъокыгъэх

(Икэух.)

«Теклоныгъэм имешюку» ятнонэрэу Адыгейим къэкуюагь. Мыр Хэгъэгу зэошхом Теклоныгъэр къизыщыхаагъэр ильэс 75-рэ зэрэхуугъэм ыкы шлэжьымрэ щитхъумрэ я Ильэсэу куагъэм къыдыхэлтигъэу агъехвазырыгъэ тарихъ-шлэнгъэ проектышоу щит. Хэгъэгу зэошхом илъехъан щыгъэ мешюкур шъольырым къизэрэнесыгъэр республикэм илъхъужу нэклубгъохэм афэ-

гъэхыгъэ зекорэ къэгъэльэгъон-музеир апэрэу дунаим щагъэпсыгъэ мультимедийнэ экспозициеу щит. Ятнонэрэ дунэе заом ихуугъэ-шлагъэхэм ашыщхэр къизытотыкырэ вагониту 2023-рэ ильэсэм джыри мыш хагъэхъуагь.

Хэгъэгу зэошхом илъехъан щыгъэ мешюкур шъольырым къизэрэнесыгъэр республикэм

шыпсэухэрэмкэ мэхъанэшхо зилэ хуугъэ-шлагъэу щит. Аш ишыххат къеклонлагъэхэм ашыгъэ гүшүгъэтуу тызфэхъуугъэхэм къаагъяагъэр.

— Тэ тиунагъокэ, тягэжь плашъэхэм къаагъэжъагъэу, сишихъэгъуси, сикэлищи дээлофым тыхэт, — **къелутэ Мые-къуапэ щыпсэурэ Марина Комнатнаям.** — Арышь, мыш

фэдэ тарихь мэхъанэ зилэ проектым, шлэжьир зыгъэльалэу, ар мыкодынным фэлорышэрэм осэшхо етэти. Адыгейим икъэралыгъо хабзэ ипащхэу «Теклоныгъэм имешюку» тикалэ къеклонир зэхээзыгъэхэм «тхашуугъэлсэу» ясло сшойгъу. Тигулэу къэтплыхагъагь.

Юфтхъабзэм къеклонлагъэхэр зэклэ тарихь чыжъэм ифэмэ-

бжымэхэм алъыгъынхэ альэ-кыгь. Зээ лъэхъаным тидээ-къолхэр зэрызекоощтыгъэхэм мешюкум зыщагъэльзэн, вагонным ыклоц зыфэдэр зэргэлэлэгъун амал ялагь.

Адыгейим итвроческэ купхэм къагъэхвазыгъэ мэфэкі концертным къэзэрэугъоигъэхэр ягуалэу еллыгъэх.

ІШШЫНЭ Сусан.

Иягъэ цыфхэм аригъэкъыгъэп

Амыгъэунэфыгъэ быбырэ пкыгъо Адыгэ Республикаем и Джэджэ район ит псэуплэу Новэм тигъосчээш кыщефэхыгъ.

Лъыхон-оперативнэ купым ар къызыхъугъэ чыплем юф щешшэ. Зэклэмэ анахь шхъалэр — ўыпари хэкодагъэп ыкы фыкьюагъэ хуугъэл. Былымэхъо фермэм ипсэуальз а чыплем щитым зэрар рихыгь.

Аш фэш! Адыгэ Республикаем и Лышшхъэу Къумпыл Мурат ихъытыу нэклубгъохэм цыфхэм закынтыгъэзагь: «Рэхъатныгъэ пстэуми къызха-

гъэфэнэу сыкъышьоджэ. Республикаем щыпсэурэ цыфхэм ящынэйончагъэ елхыгъэ юфыгъохэм сэ шъыхъэлэ синала атет».

Урсые Федерацием зыкъэхъумэжыннымкэ и Министерствэ мыш фэдэ къэбар нэүжым къытыгь: «Мэзаем и 28-рэ чэцүүм Краснодар краимрэ Адыгэ Республикаемрэ яцыф псэуплэхэм пилот зэрэмыс быбырэ аппаратхэр киевскэ ре-

жимым ашигъэфедэ шоигъуагь.

УФ-м и Уэшыгъэ Klyuchihem яподразделенихэу радиоэлектроннэ бэнэным тэгээпсыхъагъэхэм пилот зэрэмыс быбырэ аппаратхэр агъэфыкъуагъэх. Аппаратитуми ягъэорышэн зэшүүли, лъагьом текыгъэх. Языэр шьофым ифагь, ятнонэрэри фагъэнэфагъэм тэкли, зонеу щитыгъэ псэуплэм иягъэ ригъэкыгъэп».

Ашыгъупшэхэрэп

Шэуджэн районым щыщхэу дзэклол 63-рэ хэушхъафыкыгъэ дээ операциеу Украинэм щыкторэм хэлажьэ. Зэклэми унагъохэр, сабийхэр ялэх.

гъохэм гупсэфыгьо арьльэл, къызыклюжыщхэр ашлэрэп, — **elo Азэмат.**

— **Іэпыгъэгур нахыбэу сидэ зыфгъэзагъэр, сид фэдэ юфыгъохэр ара?**

— Шыклагъэу ялэхэр зэфэшхъафых. Мары унэгьо 11-мэяунэхэм гъэстиньхъэ шхъуантээр джыри яшлэгъэг. Хабзэм сомэ минишэе зырыз ахэм къафитгүпшэг, унэгьуу 9-м ахьщэр къаалкэхъэгъах. Еджа-клохэр зилэ унэгьо 20-мэ яклэлэцэйхүхэр ыкпкэ хэммыльэу еджалплем щагъашхэх. Джааш фэдэу къэлэцэйхүү ыгынгэхэм зисабый зыщэхэрэми ахьщэ арагъетырэп.

— **Щыклагъэ зиэхэм еж-ежырэу зыкъышуфагъазэу мэхъуа?**

— Аш фэди мэхъу. Мары зиунашхъэ зыфагъэцэлжэгъигъэ унагъо, гъэстиньхъэ къызфащагъэхэр щылэх. Бэмышлэу зичээз блэхъуугъэн фэе унагъом чэукэм ишын хэхъащт пстэури къыфащэфыгь. Фагъэу-цунэу щитыгь, ау ежхэр зэрэфаехэу чэур ашынэу рахъуагьагь.

— **Егашэм адигэхэр зэдээжхэу, ягушуагъуу, янэ-**

шхъэигъуи зэдагошхэу щытыгь. Къуаджэхэм ашыпсэухэрэм а лъэпкэ шэн-хабзэр чамынагъэу кысшошы...

— Цыфыгъэ зэхэтийнхэрээр цыфхэр гумэ-кыгьо зыхафеклэ ары. Районым ис фермерхэм, предпринимателхэм шүүшлэ юфхэр ашигъупшэхэрэп. Щысэ къэхсынн слээкын. Хэгъэгум иухумакло и Мафэ бэмышлэу хэдгээнэфыкыгь. Хызметшланлэу «Асханым» ишаа Украинэм щылэ къалхэм яунагъохэр зэрэхтээгъэ тхыль фэдъэхъафырьнэу къыкэлэлэуагьагь. Унэгьо 63-у зильфыгъэхэр имысхэм зэклэми укъэбзигъахэхэу чэт тфырытф аратыгь. Къоджэ псэуплэхэм лыр алэклагъэхьагь, ахэм унагъохэм атырагощэжыгь.

— **Ари псапэ. «Псапэ зиэхэрэм къылокъэжы» elo. Ыгыгъырибу, хъалэлгээ хэлээзүүн зытэлтийн ѹпшыгъэгүү фэхъуугъэм ыцээ къеломэ емыкыу зылохэрэри щылэх.**

— Дзэклолхэм яунагъохэм ѹпшыгъэгүү афэхъуухэрэр зэтэфыгъэх. Мары хызметшланлэу «Зарям» ишаа ахьщэлэе ишуагъэ аригъэкыгь. Псэуплэхэм Заревэмрэ Дукмасовынрэ адэт

тучанхэм цыфхэм къырахьылэр щыгынхэмрэ шхыныгъохэмрэ къалхэм афарагъащх. Dakloy Хъапэклэ Мирэ ыдырэ щыгынхэрэ Украинэм ашэрэ пкыгъохэм ахэлтих.

Зэклэми тафэрэз. Зишуагъэ къэзигъэхэрэе пстэуми «тхашуугъэлсэу» ятээ.

— **Азэмат, тхъамафэ къэзэлэгъэу унэгьо 63-рэ къэлэхъааныр, щыклагъэ зэбгэшшэнэр псынклагъоп. Хэта ѹпшыгъэгүү кышшуфэхъуэрэ?**

— Анахъэу социальнэ юфышэхэмрэ волонтерхэмрэ. Унагъо пэпчээ зы волонтер елхыгь. Унагъом ипсэуки, щыклагъэу илэхэр ахэм ашлээ. Тхъамафэ къэзэлэхэм язытет район администрацием ишаа лытэгъээс. Къулыкыу пстэуми тызэдээжызэ унагъохэм талтээлээ, щыклагъэхэр афэтэгъэцаклэх.

— **Гумэлгыгъо хэфэгъэ унагъохэу шүүздаклохэрэм ягупсэхэр къэлэхъааныр, гушуакло шувафэхъонэу, дзэклолхэм зэклэми псау къагъэзжынэу тафэлэо.**

Дэгүшкагъэхэр **ШАУКЬО Аслынгугащ.**

Ахэр ягупсэхэм къызерах-хумэштыгъэхэм къыщамыгъа-хъяарай эхэрэй район администрациери, къоджэ псэуплэхэм ялащэхэри, цыф къызэрэхъохэри афэгү-мэхъях.

Район администрацием иофхэм ягъэорышаклоу Джэнчэтэ

Азэмат ѹпшыгъэгүү юфхъабзэхэр зэрээхэхэрээм тыщицгээзагь.

— Районым икыгъэ дээ-къолхэм зээгэгынгъэлээ нэбгырэ 11-рэ операцием хэлажьэхэу нэбгыри 4-рэ ахэтих. Зэклэми яна-

Адыгэ Республика и Лышхээ иунашъу

Рэзэнгэгээ тхыль ятыгъэнэм фэгъэхъыг

Хэбзэгъэуцугъэм игъэптигээнкээ, цыфым ифитынгъэхэмэрэ ифедэхэмэрэ къеухумэгъэнхэмкээ гъэхъагъэя ялхэм апае рэзэнгэгээ тхыль ятыгъэнэу:

1) Евтушенко Алексей Анатолий ыкъом — пщыныжь ягъэхъыгъэнэмкээ Федеральна къулыкъум и Гъэлорышланпэу Адыгэ Республика щылэм зэххэн тофшэнэмкээ игъэлорышланпэ ишаа илэптигэй;

2) Куцев Владимир Юрий ыкъом — пщыныжь ягъэхъыгъэнэмкээ Федеральна къулыкъум и Гъэлорышланпэу Адыгэ Республика щылэм къэгэгъунэн тофхэмкээ иотделение инспектор шхъал;

3) Нэхзэе Русльян Кылым ыкъом — пщыныжь ягъэхъыгъэнэмкээ Федеральна къулыкъум и Гъэлорышланпэу Адыгэ Республика щылэм ифедеральна къэралыгъо учреждение «Исправительная колония N 1» зыфиорэм иследственнэ изолятор имладшэ инспектор;

4) Сэмэгу Аситет Владимир ыпхъум — пщыныжь ягъэхъыгъэнэмкээ Федеральна къулыкъум и Гъэлорышланпэу Адыгэ Республика щылэм кадрэхэмкээ, пүнүгъэ ыкли социальнэ тофшэнэмкээ иотделение инспектор шхъал;

5) Тубитов Мерген Алексей ыкъом — пщыныжь ягъэхъыгъэнэмкээ Федеральна къулыкъум и Гъэлорышланпэу Адыгэ Республика щылэм илэптигэй;

рышланпэу Адыгэ Республика щылэм ишаа илэптигэй;

6) Хъупсэрэкъо Фаризэ Александр ыпхъум — пщыныжь ягъэхъыгъэнэмкээ Федеральна къулыкъум и Гъэлорышланпэу Адыгэ Республика щылэм ифедеральна къэралыгъо учреждение «Исправительный центр N 1» зыфиорэм ибухгалтерие ибухгалтер шхъал.

Адыгэ Республика и Лышхээ Къумпый Мурат къ. Мыекуалэ, мээам и 22-рэ, 2023-рэ ильэс N 19

Адыгэир чанэу хэлэжьагъ

Тыркуем ыкли Шам ашылгээ чыгусысынэм хэкодагъэхэм яунагъохэм ыкли аш изэрар зэктэгъэхэм Адыгэим икэу шүүшэ 1эпилэгъоу тонн 40 фэдиз арагъэшагъ, ахьщэ 1эпилэгъоу къаугъоигъэри маклэп.

им иволонтерхэр. Мы проектым изэхшаклоу, предприниматель ныбжыкэу Пэнешу Сайдэ кызырэтиуагъэмкээ, Шам щыщ ныбжыкээм якультурнэ гупчэу Краснодар щылэм ишаа Аласми Ахмад игукеэкыкэ шүүшэ тофхъабзэр зэхашаа.

— Социальнэ хытыухэмкээ Адыгэим щыщхэр къэбарым зыщытэгъэтуазэхэм, шүүшэ тофхъабзэм чанэу къихэлажъэхэу аублагъ, тызэрэмлигугаагъэу бэмэ зыкытфагъэзагъ. Шыгын фабэхэр, гъомылапхъэхэр, къэлэцыклю шхыныгъохэр, нымыкхэри 1эпилэгъур зыщаагъоирэ чылпэм кызырашлэгъэх. Къихэгээшгээгээн фэе Адыгэим иапшэрэ еджалэхэм яволонтерхэр ыкли Шам къикыгъэ студэнтхэм яшлэгъэшо къизэрэгтэйгээр, — кызыуагъ Сайдэ.

Тофхъабзэм изэхшакло кызырэтиуагъэмкээ, зэкэмки Адыгэим шүүшэ 1эпилэгъур тонн 30 — 40 фэдиз кызыщаагъоигъ. Метри 6 зикыхэгъэ машини 3-м зэрарыфэу 1эпилэгъур Шам арагъэшагъ. Джыри мыш фэдээзы машинэшо Налыкъ къекы, аш нымыкхэри зы Москва къуагъэ. Шыачэ ыкли Налыкъ къацаагъоигъэхэри хэтэу тонн 50 фэдиз Шам арагъэшагъ. Шольтырхэм къаращыгъэхэр зэкэ аугюонхэш, Шам ипосольствэу Москва щылэм 1эклагъэхъащтыр.

Сайдэ кызырашлэгъэхэмкээ,

АР-м и Лышхээ Къумпый Мурат мы лъэныкъом мэхъанэшхо ритыгъ, амалэу ялэмкээ финанс 1эпилэгъур къафэхъун зылтээкыцхэм къэбарыр албангээсэнэу пащхэм пшээриль афиши, шүүшэ 1эпилэгъур къаугъоигъ ыкли чылпэ къин ифагъэхэм аяллагъэхъагъ.

— Мы тхамык1эгъохуу къэхъугъэм Адыгэим ис цыфхэр лъэшэу ытэгумэкыгъэх. Бэхэр фаехэу 1эпилэгъур афэхъугъэх, арышь, а тофшэнэр шүүгъэх къытэу зэххэшагъэ хъугъэ, — кызыуагъ Къумпый Мурат.

Адыгэим ыкли Пшызэ шольтыр ашылгээрэ быслыымэнхэм я Диндэлэжьаплэ мы тофхъабзэм епхыгъэу зэкэмки сомэ миллионы 6-м ехъу къыугоигъ. Мы мэфэ благъэхэм Адыгэим щылэхэрээм ацэлэхээр шхъал.

Общественне движениеу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лымышэкъо Рэмэзан кызырэтиуагъэмкээ, мы мафэм ехъулэх сомэ миллионы 2-м ехъу къаугъоигъ, шүүшэ тофхъабзэр джыри лъягъэхъащтыр.

Аш чанэу хэлэжьагъэ Адыгэ-

тофхъабзэр зыщырагъэжъэгээ апэрэ мафэм ятэу Аслын 1эпилэгъур къыфэхъу, нэужум Адыгэ къэралыгъо университэтим иволонтерхэр кыкьюуцаагъэх. Джаш фэдэу Республика ирайонхэр мыш чанэу къыхэлэжъагъэх, ахъэу къыхигъэшгээхэр Шэуджэн районным изэхшэхкэо купэу «Нурсан», къуаджэхэу Еджэркъуае ыкли Фэдэз щыщхэр архы.

АР-м щылэжъэрэ шүүшэ фондэу «Сделаем вместе» зыфиорэм икэлэцаклохэм ашыщэу Барцо Русльян тызэрэшигъэгъозагъэмкээ, Шам щыщхэм апае шүүшэ 1эпилэгъур къаугъоигъ. Аш лъэкэ зилэхэр, предпринимательхэр къыхэлэжъаагъэх. Тэхүйтэмыкье районным къыщаагъоигъэр занкхэу Краснодар ашагъ. Псы, медицине 1эмэ-псымэхэр, щыгын ыкли текхэ фабэхэр, гъомылэхээзэфэшхъафхэр, къэлэцыклю

шхыныгъохэр, нэмыкхэри бэу къырашлэгъэхъаагъэх. Станицэ Ханскэм дэт тучанэу «Фабрика Солнца» зыфиорэм ишаа дэгээ бэшэрэб 600 ыкли тхьацуухэл къэмлэн 210-рэ къарагынэхъаагъ. Депутатэу Владимир Тростенецэр, унэе предпринимателэу Ехъулэ Азэмат, пшээдэкыжьеу ыхъырэмкээ гъунэпкээ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Комплекс Агро» зыфиорэм ишаа Аслын 1эпилэгъур къыхэлэжъаагъэх. Шам щыщ ныбжыкхээхэм якультурнэ гупчэу Краснодар щылэм ишаа Аласми Ахмад Шам щылэхэрээм ацэлэхээрээзэгээхэм Адыгэим щыщхэм закынтифигъээзагъ. Къинир зыщыщыр амышлэх, ахэхъэгъэх фэдишээгээзэгээхэм ахэхъэгъэх къафэхъохынэу, шлоу щылэр ягъогогъоу щылэнхэу къафэлэхъаагъ.

КИАРЭ Фатим.

Шу шуушэнэу шууфаем

Тыркуем Шамрэ чыгусысынэу ашылгээм зээрар зэригъээ-кыгъэ тилэпкъэгъухэу мы къэралыгъохэм ашылэхэрээм 1эпилэгъур афэхъу зышиоигъохэм апае Адыгэ Хасэм исчэтэу ахьщэр зэрижсугъэхъащтыр:

Счетым иреквизитхэр:

Наименование	ОД «Адыгэ Хасэ — Черкесский Парламент» РА
ИНН/КПП	0105024471/ 010501001
ОГРН	1020100002174
Расчётный счёт	40703810101000000050
БИК банка	046015602
Банк	Юго-Западный банк ПАО СБЕРБАНК г. Ростов-на-Дону, к.с. 30101810600000000602

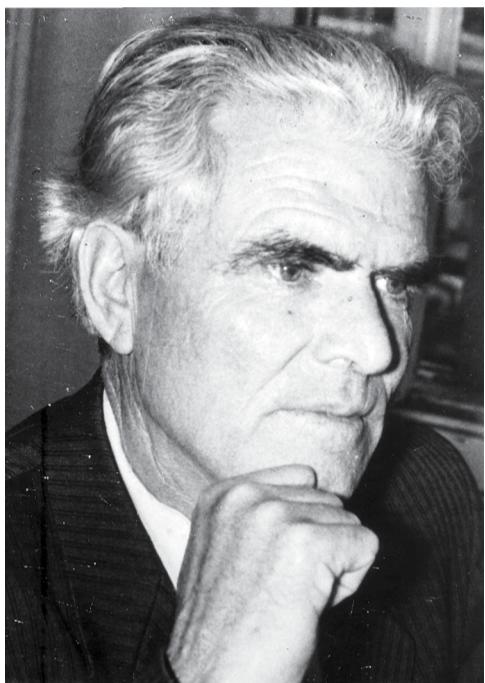
«АДЫГЭ МАКЪЭМ» ИИЛЬЭСИ 100 ИПЭГЬОКІЭУ

ЯщыІЭНЫГЪЭ щышыгъ

Ильэсчэр исынкIэ дэдэу маклох, ёыIэнгээр шы емылтычым тесым фэд. Аиц узегушиысэрээр тыгъуасэ кытхэтыгъэ тигупсэхэм, тинэIуасэхэм, кыбдэлэжьеэгээ тиIoфиIэгъугъэхэм аицыбыэ дунаим зэрхыхыгъээр гум кызыихъэкIэ ары. Ахэм ахэтых ныбжь зиIагьи, ныбжьыкIэу, зыкIуачIэ изэу, ёыIэнгээр зыпэкIэ къэтэу кытыхъуущтыгъэхери. Тыгъушишэрэн ахэр, Ioфыгъо зэфэтихъафхэм япхыгъэу яишIыкIагъэхэр, ягущыIэкIагъэр, сэмэркъэу аишIыщтыгъэхэр, нэмыхIхэри бэрэ тыгу къэкIыжых.

АнапэкIэ зэрэзэфэмидэхэм фэдэу нэбгырэ пэнчь шэн гъэнэфагъэ иI,

ау тиIoфиIэгъугъэхэу мы аужырэ илъэс зэкIэлльыкIoхэм тхэкIыжсыгъэхэм зэкIэми афэгъэхьыгъэу къэнIон пльэкIыщтырзы: ахэр зэкIе «Адыгэ макъэм» хъалэлэу фэлэжьсагъэх, лъэнкъ гъэзетыр ящиIэныгъэ щыщыгъ, цыф дэгъугъэх, IoфишIэкIошхуагъэх. Ахэм аищыц пэнч лъэнкъ гъэзетым иуцун, ар нахь гъэшIэгъон хъуным иIахьшиIу хэль. Лъэшэу гукъао мыш фэдэ мэфэкIышихоу «Адыгэ макъэм» хигъэунэфыкIырэм ахэр хэлэжьсэнхэу, ар къальэгъужсынэу зэрэмыхъугъэр. Алахьым джэнэт лъанIэр зэкIэми къарет, тэ шIукIе тыгу штыщтых.

ЕгъашІэм фэшьыпкъагъ

Игукъэкъыжъхэм ашыщ

Цыфым щыләнгъэм гьогоу щыхихы-
гъэм зыкли зэмыйжэгъэх къэгъэзап!эхэр
фэхүүхэу къыхэкы. Ар сэри къысэхъу-
ллагь. Гурит еджап!эм сышеджэ зэхъум
зыкли съяхъэ къихъэцтыгъэп журналист
сэнхэхат зээгъэгъотыныр, гъэзетым IoF
щысшлэнрыр, ары паклошь, тхакло сыхъу-
ныр.

Адыгабзэкэ кыыдэккырыр эхку гъэзетэу «Социалистическая Адыгей» зыфиоцтыгъэм, нэмикл гъэзетхеми загъоръ сафат-хэцтывг. Москва кыыцыдэккырыр гъэзетэу «Сельская жизнь» зыфиорэм хозрасчэтным фэгъэхыыгъэ зэнэкъокъо щыэзэхэшэгъяаъэм сыхэлэжъэгъяаъ, аш сэ ептыклиэу фысисеэхэр кызыщислотыккырыр статья ини кыырагъэхъэгъяаъ.

ілээ альытэштыгъэр производствэр ильз-күтөгъэу къэгъельэгъэнэр ары. Аш-фэшл апэрэ нэклубъом къышыублагъэу, ятлонэрэ нэклубъори зэрэпсаоу (ащыгъум джы фэдээ гъэзетым инэклубъохэр цы-күтэхэл, инхэу плы хууцтыг) производствэм, анахъэу мэкью-мэшым афэгъэхыгъэ тхыгъэхэр ары къихээштыгъэхэр. Ары шъяхаем, коцыри, натрыфыри, шъоущыгъу зыхашыкырэ чынплыри, нэмэйкл лэжыгъэхэри асфальтным къынтеклэхэрэл, былымхэри къалэр арэп зыщахъухэрэл. Ахэм афэгъэхыгъэ тхыгъэхэр гъэзетым бэу къигбъэхъанхэм пае районхэм уарыхъан, колхозхэм, совхозхэм, фермэхэм уалынэсын фэягъэ. Джырэ журналистхэу гъэзетым юффызышылэхэрэм къин амьльэгьоу сюорэп. Ахэр арых джы гъэзетым къыхиутыхэрэм янахыыбэр къэзыгъотыхэрэри зыгъеханзырхэрэри. Тэ тильэхъан мафэ къесэлэхэдээ пломи хүнэу мэкьюмэш отделым члэсхэм ашыщ район горэм клон фэягъэ. Ары шъяхаем, узэрэлкощтыри юффыгъэ. Редакцием зы «Волгэ» нахь илагъэп. Нэбгырэ зыщыллэу тызэрэугъоимэ, сурэттехыри тигъусэу, районым тыклоу хууцтыгъэ. Ау зэклэри рызеклонэу зы машинэр икъущтыгъэп. Автобускэ тыклон фаеу хууцтыгъэ.

Ильэс *tloklitlo* адыгэ гъэзетым *Ioft* щысшлагь. Аш фэдизым редактор пчыагъэ зэблэсхуугъэ, *IoftshEgtyubem* сарихынлагь. А зэкIэмэ къяclolIэн икъун сэшэ.

Мэхкумэш отдельным пашэу сырьеэфэ аанах охьтабэрэ тоф зыдесшагъэхэрэ Хякіэмэйзэ Рэшьдэрэ Цуюкъо Джэхь- фаррэ.

Журналистикәм феджагъеу, ашқыл сәнхъятын илеу адыгэ гъэзетыр зыштыл ильясхэм къакыл ашт. Соф шызышләнәү хъульяр Бэрәтэрэ Хъамид ары. Ашт. Мәскәүскә университеттәү Ломоносовым ыцләкә щытым журналистикәмкә ифа-кульят къыуухыгъагъ. Гъэзетым иредакцие нахыбы бәүт Соф шызышләштыгъәхәр филология шәңгыра зиңгәхар арх. Араш

щытми, ахэм къаҳэкъыгъэх журналистикам иамалхэр мыйдэеу зылэ къизгъэхъягъэхэр, гъэзетым ицкылгээ материалыхэр къыгъэхъязырынхэмкэ щысэшү къэзыгъэ-дьльоштыгъэхэр.

Гъэзетым сыйылпэжъэнэу сыйэрэклиягъэм сыйрык! Гэгъожьэу зы мафи къысэ-кликъэп. Аш ишүағъэу къысэкыгъэр макэп. Апэрэу, мафэ къэс пломи хүнэу цыфхэм бэрэ сазэрахахъэцтыгъэм щыл-ныгъэр нахь куоу сиғъашлағъэ. Тхаклом-къэ ашт мэхъянэшко ил. Ятлонэрэу, тхэнэир нахь дэгъоу сэ къизгъэхъанымкэ гъэ-зетым ишүағъэ къысэкыгъ, тхаклохэм ясатырэ сыхэуцоным игъогупэ къысфы-зэлихыхыгъ.

Адыгэ гъэзетым гъогушхо, гъогу къин шлагъо къыкыгъ. Шыагъез илэр зэкіэ къильтыкыгъуай. А гъэзетыр ары зэкіэмә апэу адыгабзекіэ адыгехэм адегушыла-гъэр. А гъэзетыр ары Адыгэ хекум щыхъухэрэр, щышлехэрэр алтызгъэлсы-щтыгъэр. Джы адигэ гъэзетым щыхъуль-тэу фэльэгъутъэн фаер лъэпкым ыбзэ, икултурэ, итарихъ, ишылекіе-псэукіэ нахь игъэкілотыгъэу къыгъэлъагъохэ зэрхъуль-тэр, лъэпкым инеушырэ мафэ зыфэдэ-щым игумэл зыхэль тхыгъэхэр нахьы-

бэү къызэрэхиутжэрэр ары.
Адыгэ гъэзетым гъогоу къыкүгъэм
ызыныкъо фэдиз хъазыр сэ къыдэскугъ,
анах шу спъэгъурэ гъэзетэу щит. Къы-
зэрэсфахъэу гулэнкэ къызэлзэпльхъэ,
етлане седжэныр есэгъажэ. Тхыгъэ
дэгъухэр, гъашэгъонхэр къыхиутыгъэхэу
спъэгъумэ, сыгу къыздэлэу сэгушло, щы-
клагъе горэхэр хэслэгъомэ, лъэшэу сыгу
къео. Сыда пломэ лъэпкыям игъэзет
закъо сыгу фэузышь, агъельрапиу, ашю-
гъашэгъонэу цыфыбы еджэ сшлонгъошь
ары. Аш фада хъучнаачи сышагулы.

Аш дақлоу, гъэзетм иредакции члэс-хэу, гъэзетм икъыдэгъэкын зилахышу хэзышынхэрэ пстэуми сафэлтэо псаунгыгэ пытэ ялангу, якъэлэмьгэ чанэу, гъэзетеджэхэр агъэрэзхэу бэрэ, бэрэ гъэзетм. Йоф шашланч.

Гъэзетыр ыгу хэжьэгъөгъагъ

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэр» кызыдэкырэр шэхэу ильэси 100 хъущт. Адыгэбзэ зэгъэфагъэкіэ кыдэкырэр гъэзет закъоу тиэм игъешэ гьогу гъэшэгъонэу щытыгъ, шэнэгъе куурэ шэн-хэбзэ дахэрэ зыхэль цыфрыбэ ащ щылэжьагъ, нахыбэрэм яшы! Энэгъе рапхыгъе шыпкъэүи плъйтэн плъэкышт.

Адыгейм щызэлъашээрэ тхаклохэм, журналистхэм, шэныгъэлэжхэм ашы-щыбэхэм якъэлмымпэ гъэзетым щапсыхъагь. Зэклемэ ацэ къесэлэе ситхыгъэ зезгъяушъомбгъун гухэль силэп, 2023-ре ильэсир екыифэ, аш нэүжми

ахэм шъхваф-шъхвафэу ягугъу пшыныр,
тыгу къэдгъэкыжынхэр атефэ.

Непэ сэ сыйбыыстегүштэй эштэр Цүекъю Юныс ары. Юныс адыгэ тхаклохэм апшъэкіэ бъяуцуунэу, къахэп! Этыкынэу зэрэштым шэч хэльэп. Редактор шхьа-

Іә Іәнат!әм джыри сыйумыхъээ юныс
сиусәхәр езгәльтәгъүхәу, поэзием, ады-
гә литературәм афәгъэхыгъэ гупышсы-
хәмкіә сыйдегашу щытыгъ, бәрә ар-
упч!әжъэгъу сышыттыгъ, иғъесәпэтхыди-
сигуапәу седәүштыгъ. Сиусәхәр зыдәт

Хэгъэгу Адыгэ Хасэм ия XXII-рэ зэфэс иунашь

I. Хэгъэгу Адыгэ Хасэм ия 22-рэ зэфэс хэлэжьагъээр хасэм итхаматэу Пынышщэко Рэмэзан кыышыгъе зэфэхьысыжь гүшүйэм едэлхүү, зытегущыиэхэ нэүж илэсийц юфшагъэр дэгъукэ альгатаг.

II. Хэгъэгу Адыгэ Хасэм непэ хадзыгъэ ихэсашхъэ ынаэ тыригъэтинэу мыш фэдэ юфыгъохер ыгъэнэфагъэх:

— Хэгъэгубэмэ арыс адыгэхэр льэпкээу зыгъэпсэухэрэ къэралыгъо закъор Урысые Федерациер ары. Арышь, итхамыклагъо — титхамыклагъу, ыкучайчэ — тикучайч. Урысые Федерациием ылъап-сэ зэрэдгээптиштэм тизэрэдэлажъэу ыпекли тидэлэжъэшт. Ар хэхэс тильэп-къэгъухэми, нэмыкхэми кызэррагури-гъэштэштэм хэсашхъэм юф дишшэшт. Лъэпкэ зэфэшхъэфхэм зэфшигъыкэ дахэ зэдэрчайчнэм, хэгъэгум иль мамырьр гъэптиштэм гъунэ альгифыщ.

— Тизэрэтишхъягъэм итхамыкэ-гъуаэгъэ лъэпкэ куачайчэ къэтштэжымэ, тиреспубликэ имызакъоу, тихэгъэго Урысые Федерациием ылъапсэ зэригъэ-птиштэм щеч хэльэп. Джар кыыдэлтыгъэ, хэхэс ткъоххэм якъэшэжын-къэгъэзэжын тидэлэжъэшт.

— Мы аужырэ ильэсхэм хабзэри, хасэри, шэнэгъэлэжхэри адыгбээм

изэгъэшлэн, тхыльхэм якыдэгъэжын игъэкотыгъэу дэлэжьагъэх. Ау джыри льэпкыбызэр къеухумэгъэнир, хэхнонгъе егъэшыгъэнир анах юфыгъо шхъалхэм ащищу къэнэжы. Адыгаг-бэри зэрэкъэралыгъуабзэр хэсашхъэм зыишигъэгъупшэштэп. Тыбээ ыуасэ нахь къэлтгэгъэнир, адыгабзэм дэлажъэхэрэм ар къеконпэ дэгъу афэхъуним юф дишшэшт. Бзэм фэгъэхыгъе шэнэгъэ зэлукхэм хасэм иеплыкэ кыщари-гъештэним пыльышт.

— Къэралыгъо юфшалпэхэм бзэхэм афэгъэхыгъэ хабзэр зэрэгчаклэрэм льыпльшэшт, зымыгъэцаклэрэм агу кыгъэжыкъижыщ.

— Бзэм ылъэнэхъокэ тшлонгъо постэури къыддэхъугъэхи, тицыгъышхъэ хэмыхъомэ, адыгабзэм хэта ригушигъэштэп, адыгабзэр зэришлэрэм хэта ригушигъэштэп? Арышь, лъэпкыим ицыгъышхъэ зэрэхэмхъорэр анах гумэкыгъо инэу къэнэжы. Ареу зыщыктэ хабзэм, хасэм адыгригъаштэу тицыгъышхъэ зэрэхъэштэм хэсашхъэр дэлэжъэшт.

— Адыгэ хабзэм ишапхъэхэм атетэу ныбжыкхээр пүгъэнхэм, гэсэгъэнхэм ынаэ тыригъэштэшт.

— Адыгабзэм ыуасэ кызэрэтиштэм, титхыбзэ хабзэ, тиалфавит (тхэп-

кыльэ) ишыклагъэхэр зэрэдэдгээзэжын иштэм татегушыиэнэу, лъэнэхъо постэури зыхэлжэшт конференции тфызэхийнгээу тиреспубликэ и Пыншхъэу Къумпэл Мурат зыфэтэгъаз.

— Бзэхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэу-цуугъэу 1994-рэ ильэсэм къаштагъэр гъэцэклагъэ зэрэхъурэр зыщызэхэфтишт парламент едэлүнхэр зэхажэнхэу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ зыфэтэгъаз.

— Мьеекуапэ икыдэхъэгъухэм, джащ фэдэу къэлэ парк дэхэгъум, къэралыгъо посэуальхээм ыкыл зэкэ зытетхахъэхэм урысыйзэм игъусэу адыгабзэки ацэхэр атетгэгъэнэу, Адыгэ Республикаем икъэлашхъэ адигэ тепльэ илэним дэлэжъэнэу Мьеекуапэ икъэлэ тхьаматэ зыфэтэгъаз.

— Министерствэхэр апе зеритэу, къэралыгъо юфшалпэхэм зафэтэгъазэ явэб-сайтхэм урысыйзэм адыгабзэри щагуагъэуонэу, зэдэлэхээ ютуб-канал зэхажэнэу.

— Непэ нэс зэхажагъэ конференциехэм къашаштэгъэ унашхъэр гъэцэклагъэ хуугъэхэмэ е амыгъэцэклагъэхэмэ щигуазэ ташынэу университетхэм, институтхэм зафэтэгъаз.

— Адыгэ тхыбзитум, литератураб-

зэхэм апае шэнэгъэлжэхэм къыхахыгъэу, Къэбэртэе-Балъкъар Республикаем ипарламент къыштэгъэ алфавитым джыри ээ тегүшгээжыгъэу, тиарламент къызэрэштэштэшт дэлэжъэнэу гуманитар ушэтынхэмкэ республикэ институтэу Къэрэшэ Тембэти ыцэ зыхырэм ишащэу Лынчукъу Адам зыфэтэгъаз.

— Адыгэмэ агъэфедээхэр алфавитхэм, бзэшэнэгъэу тхыльхэм якыдэгъэжын иштэм оффисын илофхэм ахагъеуонэу.

— Адыгабзэмкэ Къэлэгъаджэхэр зыщагъэхъязырхэрэ факультетым студэнтхэр зэрэшырагъэджэрэ шыкхэм юф дешшэгъэнэу.

— Адыгабзэм изэгъэшлэн гурыт еджа-пэхэм зэрэшызэхашэрэ шыкхэм иупльэ-кун нахь альгэлэшынэу гэсэнэгъэмкэ Министерствэм зыфэтэгъаз.

— Гъот зиэ, лъэкэл зиэ тильэпкэгъэхэм зафэтэгъазэ лъэпкэ юфыгъохэм нахь гъунэ альгынэу, яамал къызэрихъэу Адыгэ Хасэм зэралъэжыкэ лэ-пэгэту кыфхэхъунхэу.

— Унэшшошхэм зэральыиэсэжыщтим яцыхъэ тельэу, зыгъэгумэхъэрэ лъэпкэ юфыгъохэр хасэм къырахыллэнхэу тильэпкэ зыфэтэгъаз.

Хэгъэгу Адыгэ Хасэм ия XXII-рэ зэфэс хэлэжьагъэхэр

Адыгэ къуаер Килиманджаро Ѣирахыгъ

Адыгэхэм къуае зырахырэр зэман пасэм кыщегъэжьагь. Мы лъэхъаным ар Адыгейим имызакъоу, Урысые ичыпэ зэфэшхъафхэми ащаши, ау Урысые и Апшэрэ хыкум унашьоу ышыгъэмкэ, адыгэ къое шыпкъэкэ альгитэрэр Адыгэ Республикаем къыщашырэр ары. Адыгейир кызэрашлэжырэ тамыгъэу ар хууцэ.

Адыгэ къуаер зыфэдэм, идэгүүгэ, шуагъэу хэльхэм якъебар мы лъэхъаным Африкэм нэсигъ. Предприниматэу, альгинистэу Роман Купиным гъусэхэр илхэу Африкэм анах чыпэ лъагэу илэм, вулканэу Килиманджаро ышхъягъэ дэлхуай, адыгэ къуае Ѣирихыгъ.

Роман игъусагъэх рекордсменэу Андрей Пароводэр спортыменэу Максим Богатыревымрэ, африканцэу зы клали ахэтэгъ. Ахэм апашхъэ Роман адыгэ къуаер Ѣирихыгъ. Аш

фэу имурад кызыдигъэхъуг. Ишыкэгъэшт хыаку-шыкхъэр — Ѣирианыр, къояльеу яунэ къирихыгъэр, Ѣыгъур зыддахыягъэх. Къуаер африканкэхэм ячэмхэм къаклахыгъэ Ѣшэр ары зыхишыкъыгъэр.

Андрей Пароводэр спортыменэу Максим Богатыревымрэ, африканцэу зы клали ахэтэгъ. Ахэм апашхъэ Роман адыгэ къуаер Ѣирихыгъ. Аш

кызызриуагъэмкэ, адыгэ къуаер иихын зэрэмыкынир ыкыл охтабэ зэрэтемыклядэрэр зэклими агъэшлэгъуаг. Ежэ ар стыреу, учыыгъэу, гъэжъагъэу, гъэгъуагъуэу зэрашхырэр къафиолагъ.

Африканкэхэм къуаер зэрипхышт шыкхэр агуригъэуаг, адрэхэм ежэ якуаехэр мэфишплэйм Ѣымылхэу зэрамышхэрэр къаолотаг. Роман рихыгъэ къуаум Ѣышыкъагъэхэм

аригъэшхыгъ, агэ къуаер зэрашышьщыр къагурууаг.

Африкэм Ѣылэ вулкан лъагэу Килиманджаро ышхъягъэ адигэ къуае зэрэшырахыгъэр тарихым хэхъагъ. Урысые икъэхъэгъэ гъунэпкъаклэрэ зыши

гъэхэр зыдатхэхэрэ Тхыльхэм ар дагъэхъагъ.

Максим Джэджэ районым къыщыхъагъ. Урысые ныбжыкэ общественнэ движение «Волонтерская Рота Боевого Братства» зыфиорэм и Адыгэ шъольыр къутамэ ишащэ.

Автобусыкхэр къашэфыщтых

Мьеекуапэ цыфхэр Ѣизезыщхэрэ общественнэ транспортыр агъеклэжырэ.

Аш пае федеральнэ программэу къэлэ общественнэ транспортим игъэкхэрэйнэу фэгъэхыгъэм Адыгейир зэрэхэлжэштэйр Адыгэ Республикаем псеолъэшынымкэ, транспортымкэ, псеупэ-коммунальнэ ыкыл гъогу хызметымкэ и Министерствэ иотдел ишащэу Сергей Толстиковым къыуагъ.

Ильэсэу къихъягъэм ыкыл нэс лизинг шыкхэм тетэу автобуси 10 къызэрашэфыщтыр аш къихъягъэшт. Къалэм къынэблэгъэ псеуплэхэм цыфхэр зэрэнгъэсэштхэм нэмыкхэу ахэр Мьеекуапэ иурамхэм атетыщтых.

Президентэу Владимир Путиным къызэрриуагъэмкэ, общественнэ транспорт ращэфынэу Урысие ишьольхэрх сомэ миллиард 250-рэ къафатууцьщт. Аш фэшхъяфэу Федеральнэ Зэлукхэм фэгъэхыгъэ Дэлжэлэхээм къыщыхъягъэштгээ Ишыгъэгъур къэлэ цыкхъемрэ къудажхээрэ зэрэнэсэштхэрэ, аш пае джыри сомэ миллиард 50 къызэрэхагъэхъоштхэр.

Экспозициехэр агъэпсых

«Заповедникым иобъектив» зыфиорэ зэнэкъоюу Кавказ къэралыгъо Чы-опс биосфернэ заповедникым зэхицэгъагъэм зэфэхысыжьхэр фашыгъэх.

Заповедникым къызызыкхъэрэ зекхэм ар агу зэрэрихырэм ыкыл зэрэгэшлэгъоным ишыхъатэу гъэмафэми къымафэми сурэт зэфэшхъафхэр Ѣытэрахых. Ильэсэм ыкыл ахэр, письмэу къатыхъэрэри заповедникым иотделэу экология гъэсэнгъэм фэгъэзагъэм къифагъэхъых.

Жюриим анах сурэт дэгъухэр къыхихынхэм пае профессиональнэ сурэттехэр къыригъэбэлгэхъагъ. Сурэтишэе заулэу уасэ зыфашыгъэхэм анах дэгъухэр къахэбгэштыныр пынкэлэгъуагъэп. Зэнэкъоюм иноминацэхэмкэ аэрэ, ятонэрэ ыкыл яшэнэрэ чыпхэхэр къыдэзыхъягъэхэм ахэтых Корольковхэу Дарьэрэ Михаилэрэ, Иван Головинэрэ, Антон Воробьевыр, Елена Нехочинар, ятонэрэ къызэрэтигъэхэр Александр Хорошиловыр, Александр Круль, Татьяна Ключниковар, нэмыкхэри, яшэнэрэ чыпхэхэр Алена Третьяковам, Дмитрий Богдановым, Сергей Васиным, Екатерина Климовам, нэмыкхэми афагъэшьшошагъ.

Сурэт гъэшлэгъонэу къыхахыгъэхэр шэхэу Адыгейим ыкыл Гъэхъунэ Плыжхын ашызэбгэлэгъунхэ пльэкьщт. Визит-гупчэхэр «Гъозэрыпльэрэ» «Лаурэмрэ» ахэм якъэгъэлэгъонхэр ашызэхашэштых.

ШАУКЬО Аслъангугащ.

Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашь

Социальнэ фэло-фашынхэр цыиф гъэнэфагъэхэм ящылагъэу зэрэштыр гъэунэфыгъэним иофирийо заулэхэм яхыллагь

Федеральнэ закону N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкли муниципальнэ фэло-фашынхэм язэхэшэн ехыллагь» зыфилоу 2010-рэ ильэсм бэдзэогъум и 27-м къыдэкыгъем, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иуашьбуу N 18-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкіэко къулыкъухэм административнэ регламентхэр зэрээхагъяаукохэрэм ыкли зерауухэсихэрэм япхыгъэ юфыгъо заулэхэм яхыллагь» зыфилоу 2019-рэ ильэсм щилэ мазэм и 28-м аштагъэм атегъэпсихагъэу **унашьо сэшь**:

1. Административнэ регламентэу «Социальнэ фэло-фашынхэр цыиф гъэнэфагъэхэм ящылагъэу зэрэштыр гъэунэфыгъэним ехыллагь» зыфиорэр гуадзэм диштэу ухэсигъэнэу.

2. Мы къыкіэльыкъохэрэм куачэ ямыгъэжэу льтэгъэнэу:

2.1. Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ

хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашьбуу N 247-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашынхэр яунэ исхэу афэшылохыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоу 2015-рэ ильэсм шышхъэум и 27-м къыдэкыгъем;

2.2. Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашьбуу N 216-р зытетэу «Социальнэ фэло-фашынхэр цыиф гъэнэфагъэхэм язэхэшэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоу 2015-рэ ильэсм бэдзэогъум и 22-м къыдэкыгъем;

2.3. Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашьбуу N 143-р зытетэу «Стационар шыкіэм тетэу цыифхэм яфэло-фашынхэр гъэцэкіэгъэнхэр» зыфилоу 2015-рэ ильэсм жъоныгъуакіэм и 25-м къыдэкыгъем;

3. Къэбар-правовой отделым:

— Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Рес

публикам икъэралыгъо хабзэ игъэцэкіэко къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт унашьор къыраигъэхъанэу;

— мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкыирэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихбэзэгъяауцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэр къыхаутын пae алэкигъэхъанэу.

4. Унашьом игъэцэкіэн зэрэкіорэм льыпплээнэу министрэм игуадээ пшъэрэль фэшыгъэнэу.

5. Официальнэу къызыхаутырэм ыуж мэфи 7 зытешкіэнэ мы унашьом куачэ илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
щилэ мазэм и 24-рэ, 2023-рэ ильэс
N 16

Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашь

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «Сэкъатыныгъэ зиэхэр, кэлэцыкъухэри зэрахэтхэу, щыгъэнэгъэм хэгъэзэгъэнхэмкіэ юфтыхъабзэхэу зэрахъащхэр гъэнэфэгъэнхэр» зыфиорэр къыдильтэхэрэр гъэцэкіэгъэнхэмкіэ

Планэу 2023 — 2025-рэ ильэсхэм атэлтигъа

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иуашьбуу N 146-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэм язэхэгъяаукохэрэм фэгъэхыгъэ унашьохэм, ахэм шуягъэу къатырэм уасэ зэрафашыщ Шыкіэм яхыллагь» зыфилоу 2019-рэ ильэсм мэкүогъум и 21-м къыдэкыгъем диштэу **унашьо сэшь**:

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «Сэкъатыныгъэ зиэхэр, кэлэцыкъухэри зэрахэтхэу, щыгъэнэгъэм хэгъэзэгъэнхэмкіэ юфтыхъабзэхэу зэрахъащхэр гъэнэфэгъэнхэр» зыфиорэр къыдильтэхэрэр гъэцэкіэгъэнхэмкіэ

тэхэрэр гъэцэкіэгъэнхэмкіэ Планэу 2023 — 2025-рэ ильэсхэм атэлтигъа

2. Къэбар-правовой отделым:

— Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайт, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкіэко къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт мы унашьор къаригъэхъанэу;

гъэзетхэу «Советскэ Адыгейимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», мазэм зэ къыдэкыирэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм

ихбэзэгъяауцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэр къыхаутын пae алэкигъэхъанэу.

3. Мы унашьом 2023-рэ ильэсм щилэ мазэм и 1-м къызыублагыэу правэм ыльэнэкъохэ щилэ хүүгээ зэфыщытыкъэхэр къыхеубытэх.

4. Унашьом игъэцэкіэн зэрэкіорэм сшхъэкіэ сълъяпплээнэу пшъэрэль зыфэсэшыжы.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

мэзаем и 1, 2023-рэ ильэс
N 31

Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашь

Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иуашьбуу «Социальнэ фэло-фашынхэр яунэ исхэу цыифхэм афэгъэцэкіэгъэнхэр» зыфиорэр ухэсигъэним ехыллагь

Федеральнэ закону N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкли муниципальнэ фэло-фашынхэр язэхэшэн ехыллагь» зыфилоу 2010-рэ ильэсм бэдзэогъум и 27-м къыдэкыгъем тэгъэпсихагъэу **унашьо сэшь**:

регламентын тэгъэпсихагъэу фэло-фашынхэр язэшохын ехыллагь юфтыхъабзэхэу зэхашэнэу.

3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Пшъэрэльыбэ зэшшозыхырэ гупчэу къэралыгъо ыкли муниципальнэ фэло-фашынхэр язэшохын фэгъэзагъэм» тхыльхэм яштэнкэ юфтыхъабзэхэу зэшшуихынэу.

4. Социальнэ фэло-фашынхэр язэшохын фэгъэзэгъэ отделым Административнэ регламентыр гъэцэкіэгъэнхэмкіэ юфтыхъабзэхэр зэрихъанхэу.

5. Къэбар-правовой отделым:

1) мы унашьор Адыгэ Республикэм Йошыннырэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайт,

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкіэко къулыкъухэм яофициальнэ интернет-сайт аригъэхъанэу;

2) гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэм зэ къыдэкыирэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихбэзэгъяауцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэр къыхаутын пae алэкигъэхъанэу.

6. Официальнэу къызыхаутырэм ыуж мэфи 7 зытешкіэнэ мы унашьом куачэ илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 2, 2023-рэ ильэс
N 37

Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкъэхэмкіэ и Комитет иуашь

Адыгэ Республикэм ичыгу Iаххэм якадастрэ уасэкіэ кэлэххэу Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкъэхэмкіэ и Комитет 2021-рэ ильэсм чьэпьюгъум и 18-м ышыгъэ унашьбуу N 328-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ипсэуплэхэм ячыгухэм ахэхъэрэ чьыгу Iаххэм якадастрэ уасэкіэ кэлэххэр ухэсигъэнхэм ехыллагь» зыфиорэмкіэ аухэсигъэхэр афэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

гъэ унашьбуу N 328-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ипсэуплэхэм ячыгухэм ахэхъэрэ чьыгу Iаххэм якадастрэ уасэкіэ кэлэххэр ухэсигъэнхэм ехыллагь» зыфиорэмкіэ аухэсигъэхэм зэхъокынгъэхэр афэшыгъэнхэу, гуадзэм ия 54606-рэ, ия 77865-рэpunktхэр мыш тетэу къэтгээнхэу:

«54606 01:08:0510187:277 56243864,71

77865 01:08:0510187:275 34682257,06»

2. Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкъэхэмкіэ и Комитет кадастрэ уасэхэм ягъэнэфэнкіэ ыкли аукционхэм язэхэшэнкіэ иотдел мы унашьор официальний къаригъэхъанэу:

— Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкіэко къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтэу [«http://www.adygheya.ru»](http://www.adygheya.ru) зыфиорэр;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэмрэ»;

3. 2016-рэ ильэсм щилэ мазэм и 3-м аштагъэ Адыгэ Республикэм ипсэуплэхэм ячыгухэм ахэхъэрэ чьыгу Iаххэм якадастрэ уасэкіэ кэлэххэр ухэсигъэнхэм ехыллагь» зыфиорэмкіэ аухэсигъэхэр афэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Федеральнэ закону N 237-р зытетэу «Къэралыгъо кадастрэ уасэм ехыллагь» зыфиорэр ия 18-рэ статья диштэу мы унашьом ия 1-рэ пункт зигугуу къышырэ чьыгу Iаххэм якадастрэ уасэм ехыллагь къэбархэр гъэфедэгъэнхэу.

4. Мы унашьом куачэ илэ зыхъурэм щегъэжагъэу мэфицым къыкыц Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкъэхэмкіэ и Комитет кадастрэ уасэхэм язэхэшэнкіэ иотдел ашц икопие къэралыгъо регистрациемкіэ, кадастрамкіэ ыкли картографилемкіэ Федеральнэ къулыкъум Iэклигъэхъанэу.

5. Официальнэу къызыхаутырэм ыуж мэфи щегъэжагъэу мы унашьом куачэ илэ мэхъу.

Комитетын итхъамату И. П. БОЧАРНИКОВА
къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 15, 2023-рэ ильэс
N 58

Баскетбол

«Динамо-МГТУ-р» финальныи ихъагъ

Баскетболынкээ Урысыем ичемпионат и Апшээрэ лигэ щешлэрэ Мые��опэ хуульфыгъэ командау «Динамо-МГТУ-р» хагъеунэфыкырэ чыпэхэм афэбэнэшт.

Команди 4-у финальныи ихъагъэм ар ашыц хуугъэ. Зэнэкьюхэм яапэрэ едзыгъю изэфхыхысжыхэмкээ «Динамо-МГТУ-м» ящэнэрэ чыпээр кыдиҳыхыгъ.

Блэкыгъэ зыгъэлсэфыгъю мафэхэм чемпионатыр аухыгъ. Адыгейим икомандэ гьогогуши ёатеклыгъ «Чебоксарские ястребы», «РПФ-Университет спорта» зыфилохэрэм. Зэлукэгъухэр МФОКУ «Ошутенэм» Ѣыкыуагъэх.

«Динамо-МГТУ-м» зэлукэгъу 28-у ылағын теклоныгъе 18 қащидыхыгъ Ѣыкы очко 46-рэ ригъэкъу. А пчагъэр 3-кэ нахыб ыпэ ит

командэхэу «БАРС-РГЭУ-м» Ѣыкы «Челбаскет» рагъэкъу ынхы. Яплэнэрэ командау финальныи ихъагъэр кыалу Магнитогорскэ икомандэу «Металлургыр» ары. Джы мы командахэр гьогогу тюртило зэдешлэштих, зэлукэгъухэр Челябинскэ Ѣыкы Ростов-на-Дону ашыклоштих.

Мы мафэхэм «Динамо-МГТУ-м» финальныи зыфегъэхъазыры. Тренерхэр Андрей Синельниковым-рэ Артем Гапошинымрэ. Апэрэ ешлэгъур Челябинскэ Ѣырийшт, гээтхапэм и 8-м командау «БАРС-РГЭУ-м» лукэшт.

Футбол. Урысыем и Кубок

Ешлэгъухэр гэшлэгъонэу маклох

Кымэфэ зыгъэлсэфыгъо уахтэм ыуж футболовынкээ Урысыем и Кубок кыыдэхыгъэнэм фэхъэхыгъэ зэнэкьюокъур рагъэжъэжыгъ.

Анахьэу мыш дэжьым кыыдэхъэштихэр Москва къэзыгъэльэгъорэ командахэр «Спартак» Ѣыкы «Локомотив» язэлукэгъухэр ары. Зэнэкьюокъум кыызэрэшдэлтигъатэй тетэу командахэр гьогогу тюртило зэлуклағъэх. Апэрэм «Спартак» нахь лъэшыгъ, 1:0-у теклоныгъэр кыдиҳыхыгъ.

Ятлонэрэ ешлэгъум цыфыбэ епльыгъ. Командахэр зэлухыгъэу ешлэгъэх, Игоуби дадзагъ. Апэрэ тақыкхэм къащегъэжъэу ахэр ыпэкэ ильшитгэжъэх, Игоуби зырыз дадзагъ. Апэрэ таймыр 1:1-у аухыгъ. Ятлонэрэ тақыкхэм 45-м спартаковцэхэр нахь дахэу джэгүгъэх, Зобниным, Мартинс Ѣыкы Промес зырызэ Игуаор дадзагъ. «Локомотив» хэт А. Миранчук ятлонэрэ едзыгъом Игуаор хагъэм дижэфагъ. Пчагъэр 4:2-у ешлэгъур аухыгъ.

«Спартак» ифэшьуша шешилтүми теклоныгъэр къащидыхыгъ Ѣыкы зэнэкьюокъум Ѣылэклиятэх.

Кубокым икъыдэхын къыдышхэлтигъатэй нэмыкэ командахэмийн ешлэгъухэр ялагъэх. Ахэм зэфэхыхысжэх афэхъу гэхэм штуултэгъэгъуазэ.

ЦСКА (Москва) — Краснодар (Краснодар) — апэрэ зэлукэгъур 3:0-у аухыгъ, джыри

Новгород) язэлукэгъухэр къащидыхыгъэх, ахэри ыпэкэ лъэклиятэх.

Командахэр джыри зэлукэгъухэр яштэх.

**Зэхээшагъэр
ыкы кыыдэзэгъэштихъирэ:**
АР-м лъэпкэ Йохэм-кэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкээгъухэм адярийэ зэлхээгъэмкээ Ѣыкы къэбар жуутгээ иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
385000
къ. Мые��уапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшылэр:**
385000,
къ. Мые��уапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
къашихъирэ А4-кээ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчэгъэхъэ 5-м
емыхъхэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтээр
12-м нахь цыклюнуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъгъэхэр редакцием
зэлхээгъэжъюу.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын Йохэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ Ѣыкы зэлты-
Іэсүкээ амалхэмкэ и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гээжъоры-
шапи, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

**Зыщаушыхъатыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,**
385000,
къ. Мые��уапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкімкі
пчыагъэр
4351
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 366**

Хэутыним
узшыкэлтэхэнэу
шыт уахтэр
Сыхатыр
18.00
Зышыкэлтэхэхэ
уахтэр
Сыхатыр 18.00

**Редактор шъяхаэр
Мэшлэкъо С. А.**

**Редактор шъяхаэр
игуадзэр
Тэу З. Дз.**

Пшъэдэгъыж
зыхъырэ
секретарыр

Жакімкы A. З.